

eksporten fra Island er flere. En af dem er, at Antallet af islandske Handelsetablissementer paa danske Hænder stedse er nedadgaende. Antallet af danske Købmænd, der havde Handelsetablissementer paa Island, de saakaldte „islandske Købmænd“, var endnu saa sent som i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede overmaade betydeligt, og af Handelsetablissementer paa danske Hænder var der mindst 60—70 fordelt over hele Island. Nu er der højst 30 islandske Handelsetablissementer, der ejes af Danske, skønt Forretningernes Antal paa Island i disse Aar i øvrigt er steget betydeligt. Efterhaanden som Island voksede sig stærkere og stærkere i finansiell Henseende, og efterhaanden som Islænderne selv fik Lyst til at drive Handelsetablissementerne for egen Regning og ikke, som tidligere, optraadte som Bestyrere for de „islandske Købmænd“, overdrog disse sidste enten deres Etablissementer til Islændere, eller de konkurreredes simpelt hen ud, saaledes at der nu som nævnt kun er et Faatal af islandske Handelsetablissementer paa danske Hænder. Af de ca. 30, jeg nævnte, vil i hvert Fald 5 eller 6 blive nedlagt med dette Aars Udgang, og det maa ventes, at ogsaa adskillige af de andre Etablissementer efterhaanden vil glide over paa islandske Hænder. Dette er for saa vidt beklageligt, som den danske Handel paa Island derved mister faste Støttepunkter, og hvis det var muligt at finde Midler — hvad jeg desværre er bange for, det ikke er — til at bevare de Etablissementer, der er tilbage, og som er levedygtige, paa danske Hænder, vilde dette ganske sikkert være af Betydning for den danske Handel paa Island.

En anden og maaske endnu betydningsfuldere Grund til, at Hovedparten af Klipfiskeeksporten fra Island gøres udenom København, er den, at denne Eksport i de senere Aar, grundet paa den intensive Trawlerdrift, er vokset ganske enormt, hvorved Eksport i stor Stil fra flere Sider i højere Grad er mulig gjort end i gamle Dage, hvor de enkelte Producenter ikke som nu selv kunde eksportere, men var henvist til at sælge til en Eksportør, fordi deres Produktion ikke var tilstrækkelig til selvstændig Eksport.

Hertil kommer, at den dygtige og driftige Købmandsstand paa Island, de store Fiskeproducenter og de Fiskeeksportfirmaer, der i de senere Aar har set Dagens Lys navnlig i Reykjavik, i adskillige Tilfælde mener at have set deres Fordel ved at gøre Fiskeforretningerne direkte

med Køberne i Middelhavslandene fremfor som i tidligere Tid over København. Til Trods for, at København jo kun har en Fjerdedel eller en Femtedel af Fiskeeksporten paa sin Haand, er selve det Kvantum, der sluttes over København, ikke formindsket, idet Produktionen paa Island i de senere Aar er vokset saa stærkt, at der herover gøres mindst lige saa meget kvantitativt set som nogen Sinde tidligere, skønt Omsætningen kun andrager den førnævnte Brøkdelen af hele Islands Eksport.

Det er for et meget betydeligt Antal Millioner Kroner af Islands Eksport til Udlandet, der gaar over danske Hænder, og det vilde være et stort Minus for den danske Handelsstand, hvis Handelen paa Island ikke kunde bevares i uformindsket Maalestok og helst forøges.

Et af de væsentligste, ja, vel nok det absolut væsentligste Led i at bevare Forretningen paa Island er, at Dampskibsforbindelsen mellem Danmark og Island ikke alene opretholdes i sin nuværende Udstrækning, men forbedres betydeligt. Ruten mellem København og Island besørjes for Tiden af Det Forenede Dampskibsselskab og Det islandske Dampskibsselskab. Indtil 1915 var Farten paa Island udelukkende paa danske Hænder, men fra 1915 har det umiddelbart før Krigen stiftede islandske Dampskibsselskab taget sin Part af Trafikken, hvad der kun er saare naturligt og forstaaeligt, og saafremt Ruten blot blev bestridt tilfredsstillende af de to Dampskibsselskaber, set med danske Øjne, var alt jo saare godt. Dette er imidlertid ikke Tilfældet. Indtil Verdenskrigen udbrød, blev Trafikken paa Island foruden af Det Forenede Dampskibsselskab besørget af et andet dansk Dampskibsselskab, der underholdt regelmæssig Forbindelse med Island, og der var den Gang i alt 6 à 8 Dampere i regelmæssig Fart mellem Danmark og Island foruden Ekstradampere, naar dette gjordes nødvendigt. Nu bestrides Ruten med i alt 4 à 5 Dampere, og selv om disse gennemgaaende er større og har flere Passagerbekvemmeligheder, saa siger det sig selv, at et mindre Antal Skibe ikke er i Stand til at opretholde en saa hyppig Forbindelse med Island som tidligere, og navnlig ikke en Forbindelse, der er tilstrækkelig, naar ses hen til det Ønske, danske Købmænd, der har Interesser paa Island, maa nære om hyppigere og hurtigere Post- og Godslejligheder. I Aarene før 1914 var Rejsernes Antal til Island mindst 55 à 60 aarlig, ja, enkelte Aar endnu flere, hvorimod Forholdet nu er